

PĂDURILE, PILON CENTRAL AL VIITORULUI INVESTIȚIILOR VERZI ÎN EUROPA

CONFERINȚĂ LA NIVEL ÎNALT

NOTĂ DE CONTEXT

EXPLORAREA UNUI SPRIJIN FINANCIAR DEDICAT PENTRU PĂDURI ÎN VIITORUL CADRUL FINANCIAR MULTIANUAL

Context

Bugetul Uniunii Europene este un instrument strategic central pentru susținerea priorităților politice ale Uniunii. În contextul în care Comisia Europeană trasează direcțiile pentru următorul buget pe termen lung, toți cetățenii europeni sunt invitați să contribuie la conturarea viitorului UE prin consultarea publică în desfășurare, menită să ghideze elaborarea viitorului Cadru Financiar Multianual (CFM). Aceasta este etapa în care sunt stabilite prioritățile fundamentale de finanțare, fiind necesare alegeri clare, care să vizeze prioritățile și obiectivele cele mai stringente ale Uniunii, precum și acele domenii în care este esențială o acțiune coordonată la nivel european.

Prin această etapă de dialog și reflecție strategică, ne propunem să evidențiem rolul esențial al pădurilor și al sectorului silviculturii, fie că este vorba despre furnizarea serviciilor esențiale ale ecosistemelor — precum conservarea biodiversității, neutralitatea climatică, adaptarea la schimbările climatice și reducerea riscurilor de dezastre — fie despre contribuția la ocuparea forței de muncă, tranziția socială și coeziunea teritorială, identitatea culturală, energia regenerabilă, dezvoltarea unei bioeconomii circulare durabile, competitivitate și, în ansamblu, creșterea calității vieții în Uniunea Europeană.

Rolul vital al pădurilor în sustenabilitatea și reziliența Europei

Pădurile și alte terenuri împădurite acoperă peste 43,5% din teritoriul Uniunii Europene și sunt esențiale pentru asigurarea integrității mediului, consolidarea bunăstării sociale și întărirea rezilienței economice^[1]. Acestea susțin peste 2,6 milioane de locuri de muncă și generează anual aproximativ 520 miliarde EUR prin bunuri și servicii cu valoare adăugată^[2]. Pădurile sunt indispensabile pentru sănătatea mediului în UE, reprezentând un factor-cheie în atingerea neutralității climatice și a rezilienței societale la nivel european. Ele furnizează servicii esențiale ale ecosistemelor — acționând ca puțuri de carbon, conservând biodiversitatea, reglând regimul hidric și protejând solurile, reducând impactul dezastrelor naturale — și susțin bioeconomia circulară europeană, stimulând inovația, competitivitatea și creșterea economică. Având în vedere impactul semnificativ asupra oamenilor și mediului, **silvicultura ar trebui recunoscută ca un sector strategic la nivelul UE, alături de agricultură.**

Rolul esențial al pădurilor în atingerea obiectivelor UE pentru 2030

Realizarea unui echilibru între consolidarea competitivității și asigurarea sustenabilității pentru generațiile viitoare necesită o abordare atentă. Protejarea sănătății ecologice pe termen lung a pădurilor implică costuri semnificative. Cu toate acestea, pădurile continuă să fie sub-prioritizate în cadrul financiar al UE, în ciuda rolului lor strategic în atingerea obiectivelor Pactului Verde European, Strategiei UE privind Adaptarea la Schimbările Climatice, Strategiei Forestiere și Strategiei pentru Biodiversitate pentru 2030, precum și a altor politici cheie. Pentru a asigura coerența cu diversele strategii și obligații legislative ale Uniunii, **nevoile sectorului forestier trebuie integrate de la început în procesul de planificare bugetară**. Această integrare timpurie este esențială pentru a garanta alocarea unui sprijin financiar adecvat, bazat pe indicatori de performanță orientați către protejarea și restaurarea pădurilor, promovarea unor practici silviculturale apropiate de natură, activități de monitorizare, cercetare, inovare, formare de competențe și dezvoltarea unei bioeconomii circulare – contribuind astfel la creșterea competitivității sectorului.

Necesitatea unui instrument de finanțare dedicat pădurilor la nivelul UE

Pentru a răspunde eficient acestor lacune, **se impune alocarea unui sprijin financiar dedicat pentru păduri**, la nivel european. Adaptarea la schimbările climatice, degradarea mediului și încetinirea creșterii economice reprezintă provocări comune pentru toate statele membre, necesitând **acțiuni comune** într-o Europă unită și **eforturi coordonate** pentru un răspuns mai solid și coerent. Aceste fonduri ar trebui **să asigure un sprijin echitabil**, luând în considerare povara financiară completă a statelor, în funcție de bogăția lor naturală și de indicatorii de performanță care reflectă eforturile și rezultatele în materie de conservare.

Lacunele de politici care duc la neglijarea pădurilor

Actualul cadru de finanțare al UE pentru păduri evidențiază o discrepanță între ambițiile declarate și realitatea implementării, fiind insuficient pentru a atinge atât obiectivele de mediu, cât și cele economice. Deși suprafața acoperită de păduri este comparabilă cu cea agricolă, iar valoarea adăugată brută (VAB) generată de sectorul forestier și exploatarea forestieră reprezintă aproximativ 12,5% din cea a agriculturii, finanțarea destinată pădurilor este sub 1% din bugetul Politicii Agricole Comune (PAC) ^[3]. Mai mult, absența unei politici forestiere comune conduce la lipsa unor responsabilități clare, lăsând multe dintre obligațiile de mediu și așteptările legate de păduri nerezolvate sau neasumate corespunzător de către statele membre.

Subestimarea valorii serviciilor ecosistemice ale pădurilor

La nivel european, pădurile furnizează aproximativ 47,5% din totalul serviciilor ecosistemice. Doar controlul inundațiilor, purificarea apei și recreerea bazată pe natură generează anual peste 50 miliarde EUR^[4]. Cu toate acestea, într-o comunitate europeană în care toate lucrurile sunt atent cuantificate, aceste servicii esențiale ale pădurilor sunt în mare parte trecute cu vederea. Dacă pierderile și costurile asociate gestionării responsabile a pădurilor nu sunt recunoscute și reflectate în politicile financiare, atunci ar trebui ajustate și ambițiile stabilite.

Deficiențele actuale de finanțare

Aliniere insuficientă la PAC și alocări necorespunzătoare:

Statele membre primesc alocări din PAC pentru păduri pe baza unor parametri agricoli, fără a lua în calcul concentrarea pădurilor de mare valoare pentru conservare (HCVF) sau a terenurilor agricole de mare valoare naturală (HNVF), nici costurile aferente conservării acestora. De asemenea, nu există o corelare adecvată cu Strategia UE pentru Biodiversitate 2030 sau Strategia Forestieră 2030.

Principiul contraproductiv al adiționalității:

Sistemul actual oferă compensații doar pentru măsurile care depășesc cerințele naționale, ceea ce descurajează statele cu legislații avansate în domeniul mediului să adopte măsuri suplimentare de protecție și subminează practicile existente de bună calitate.

Acoperire limitată a Fondului pentru Tranziție Justă (JTF) pentru comunitățile dependente de pădure:

JTF se concentrează pe sprijinirea regiunilor în tranziția de la cărbune și industriile cu emisii ridicate de carbon, fără a sprijini comunitățile care depind de produse forestiere lemnoase și non-lemnoase, afectate de regimurile restrictive din ariile protejate instituite pentru a atinge obiectivele de biodiversitate ale UE. Aceste comunități, adesea situate în zone rurale izolate, se confruntă cu provocări economice semnificative și opțiuni limitate de venit alternativ.

Beneficiile unui mecanism de finanțare dedicat

Un instrument de finanțare dedicat ar putea răspunde acestor provocări prin:

- **Reziliență economică** – Asigurarea de resurse financiare orientate strategic pentru susținerea inovației^[5] și competitivității în sectorul forestier.
- **Coerență cu obiectivele climatice și de mediu** – Alinierea cu strategiile europene și obligațiile legislative (ex: Regulamentul privind restaurarea naturii).
- **Echitate socială** – Compensarea proprietarilor de păduri^[6] pentru restricțiile impuse de măsuri de conservare și sprijinirea comunităților dependente de pădure prin dezvoltarea de oportunități economice alternative, contribuind la o tranziție echitabilă și la revigorarea zonelor rurale.

CONCLUZIE

Pădurile reprezintă un pilon strategic al rezilienței economice, sociale și de mediu a Uniunii Europene. O finanțare dedicată în viitorul cadru financiar este esențială pentru a acoperi lacunele actuale și pentru a sprijini serviciile ecosistemice ale pădurilor, competitivitatea, inovația și sustenabilitatea în cadrul bioeconomiei forestiere.

[1] [New EU Forest Strategy for 2030](#), COM(2021) 572

[2] [Eurostat: Forests, Forestry, and Logging](#), Date extrase în decembrie 2024.

[3] <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/forestry-21-2021/en/>

[4] <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7870049/12943935/KS-FT-20-002-EN-N.pdf/de44610d-79e5-010a-5675-14fc4d8527d9?t=1624528835061>

[5] Sectorul forestier din Europa se remarcă prin nivelul ridicat de tehnologizare, excelența în gestionarea durabilă a pădurilor și capacitatea de a genera produse inovative pe bază de lemn, inclusiv lemn stratificat, mobilier și produse celulozice.

[6] În conformitate cu [State of Europe's Forests](#), aproximativ 47% din pădurile din Europa sunt în proprietate privată.